

BAJKA O RIBARU I RIBICI

Živio na žalu sinjeg mora
Starac ribar sa staricom svojom;
U staroj su kolibi od gline
Proživjeli tri'es't i tri ljeta.
Starac mrežom lovio je ribu,
A starica prela svoju pređu.
Jednom starac izađe da lovi
Pa izvuko mrežu punu mulja.
Po drugi put bacio je mrežu,
izvukao samo morsku travu.
Po treći put bacio je mrežu,
A u mreži samo jedna riba,
Ali nije obična, već zlatna.
Zamolila starca zlatna riba
I ljudskim mu govorila glasom:
"Pusti mene u to sinje more,
Skupim ću se otkupiti darom:
Što zaželiš, to ću ti i dati."
Začudi se i prepade starac,
Tri'es't i tri ribari već ljeta,
A još ne ču da govori riba,
Pa u more pusti ribu zlatnu,
Umiljato njojzi progovara:
"Zbogom pošla, ribo moja zlatna,
Ne treba mi tvojega otkupa,
Već ti pođi u to sinje more
Pa ti šetaj kud je tebi drago."

Vratio se starac svojoj baki
Pa joj priča o velikom čudu:
"Ja sam danas ulovio ribu,
Ne običnu ribu, nego zlatnu.
Ljudskim me je zamolila glasom
Da je pustim u to sinje more.
Skupocjeni nudila mi otkup:
Što zaželim, to će mi i dati."

Ja ne htjedoh otkupa da uzmem,
Već je pustih u to sinje more."
A baka se okomi na starca:
"Prostačino jedna i budalo!
Što ne uze otkupa od ribe?
Da si od nje bar korito uzo;
Ono naše posve se raspalo."

Uputi se starac moru sinjem
(Vidi: more lako poigrava),
Stao zlatnu dozivati ribu.
Doplivala riba pa ga pita:
"Što bi htio, reci meni starče?"
Pokloni se starac pa joj kaže:
"Smiluj mi se, milostiva ribo,
Navalila na me moja stara,
Ne da meni, sijedom starcu, mira.
Novo, veli, treba joj korito;
Ono naše posve se raspalo."
A zlatna mu riba odgovara:
"Ne jadikuj, nego pođi s mirom,
Novo ćete imati korito."

Vratio se starac svojoj baki;
Stoji baba pred novim koritom
Pa još gore poče grdit starca:
"Prostačino jedna i budalo!
Izmolila, budala, korito!
Već se vrati, budalino stara,
Pa ti kuću od ribe izmoli."

Uputi se starac moru sinjem
(A muti se ono sinje more),
Stao zlatnu dozivati ribu,
Doplivala riba pa ga pita:
"Što bi htio, reci meni, starče?"
Pokloni se starac pa joj kaže:
"Smiluj mi se, milostiva ribo,

Još me gore grdi moja baka.
Ne da meni, sijedom starcu, mira
Kuću traži svadljivica stara."
A zlatna mu riba odgovara:
"Ne jadikuj, nego pođi s mirom,
Bit će tako: imat ćete kuću."

Pošo starac kolibici svojoj,
A kolibi nigdje više traga.
Pred njim kuća sa gostinjskom sobom
A na kući dimnjak od opeka
I hrastova od dasaka vrata.
Pod prozorom starica mu sjedi,
Na sva usta grdi baba starca:
"Gle budale, prostačine glupe!
Izmolila prostačina kuću!
Vrati se i ribi se pokloni.
Neću da sam obična seljanka,
Želim biti moćna vlastelinka!"

Uputi se starac moru sinjem
(A burka se ono sinje more),
Stao zlatnu dozivati ribu.
Doplivala riba pa ga pita:
"Što bi htio, reci meni, starče?"
Pokloni se starac pa joj kaže:
"Smiluj mi se, milostiva ribo,
Još se više pomamila stara,
Ne da meni, sijedom starcu, mira.
Neće više da bude seljanka,
Želi biti moćna vlastelinka."
A zlatna mu riba odgovara,
"Ne jadikuj, nego pođi s mirom."

Vratio se starac svojoj baki
A što vidi? - Pred njim visok dvorac.
Na doksatu stoji mu starica
U bundici od samura skupa.

Na glavi joj peča zlatotkana,
Oko vrata težak niz bisera,
Na rukama zlačano prstenje,
Na nogama crvene čizmice.
Oko nje se užurbale sluge,
A ona ih nemilice tuče,
Koga tuče, kog za kiku vuče.
Starac baki riječ upravio:
"Zdravo da si, gospo vlastelinko,
Je l' ti sada zadovoljna duša?"
Ali baba povika na starca,
Pošalje ga da u staji služi.

Prođe jedna nedjelja i dvije,
A još više pomami se stara.
Opet šalje k ribi svoga starca:
"Pođi k ribi pa joj se pokloni,
Neću da sam moćna vlastelinka,
Želim biti svijetla carica."
Strah spopade starca, pa je moli:
"Zar si ludih najela se gljiva?
Nit hodati znadeš, nit govorit,
Bit ćeš ruglo čitavome carstvu."
Planu gnjevom svadljivica stara,
Po obrazu udarila muža:
"Ti ćeš, je li, seljačino jedna,
Svađati se s moćnom vlastelinkom?
Ne rekoh li lijepo, pođi k moru,
Ako nećeš, na silu ćeš poći."

Uputi se starac moru sinjem
(Pocrnjelo ono sinje more),
Stao zlatnu dozivati ribu.
Doplivala riba pa ga pita:
"Što bi htio, reci meni, starče?"
Pokloni se starac pa joj kaže:
"Smiluj mi se, milostiva ribo,
Posve mi je poludjela stara;

Neće više da je vlastelinka,
Želi biti svijetla carica."
A zlatna mu riba odgovara:
"Ne jdikuj, nego pođi s mirom.
Dobro! Bit će svijetla carica."

Vratio se starac svojoj baki,
A pred njime stoje carski dvori.
U njima se kočoperi stara,
Sjedi ona, carica, za stolom;
Boljari je služe i plemići,
Prekomorska nalijevaju vina.
Sjedi ona, meden kolač gricka,
A oko nje stoji stroga straža,
Na plećima sjekirice drži.
Gleda starac, strah ga obuzeo,
Pa se baca pred noge starici:
"Zdravo da si, svijetla carice,
Bit će da si sada zadovoljna."
Ali ona i ne gleda starca,
Već znak daje da ga protjeraju.
Strčali se sluge i boljari
Pa guraju iz odaje starca.
Dotrčali k vratima stražari,
Samo što ne posjekoše starca.
Ispred dvora narod mu se smije:
"Pravo ti je, budalino stara,
To nek, ludo, pouka ti bude:
Zašto sjedaš u saone tuđe?"
Prođe jedna nedjelja i dvije,
A još više pomahnita stara.
Šalje ona dvorjane po muža.
Našli oni i doveli starca,
A starica ovako će starcu:
"Pođi k moru, ribi se pokloni,
Neću da sam svijetla carica,
Želim biti vladarica mora,
Pa da živim u najvećem moru,

A ribica zlatna da mi služi,
Da je šaljem kud mi se prohtije!"

Ništa starac ne smije da kaže,
Ne smije se jadan da protivi,
Ka sinjemu uputi se moru,
A na moru olujina vlada.
Podižu se i propinju vali,
Valjaju se i sve rikom riču.
Poče zlatnu dozivati ribu.
Doplivala riba pa ga pita:
"Što bi htio, reci meni, starče?"
Pokloni se starac pa joj kaže:
"Smiluj mi se, milostiva ribo,
Što da radim sa prokletom babom?
Neće više carica da bude,
Želi biti vladarica mora,
Pa da živi u najvećem moru,
A ti, zlatna ribo, da joj služiš,
Da te šalje kud joj se prohtije."
Ništa na to ne reče mu riba,
Samo repom udari po vodi
I zaroni u dubinu mora.

Dugo starac odgovor je ček'o,
Al' ga jadan dočekaio nije,
Pa se svojoj povratio baki.

Al' što vidi? - Pred njim kolibica,
Njoj na pragu starica mu sjedi,
A pred njome prepuklo korito.

Aleksandar Sergejevič Puškin